

Arbeidsdepartementet, AD
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Vår referanse: 11/01363-3
Arkivkode: 030 U
Saksbehandler: Jorunn Teien
Leegaard
Deres referanse:
Dato: 12.10.2011

Høringsvar fra KS om offentlig godkjenningsordning i renholdsbransjen

Viser til brev av 7.juli 2011 ang forslag til offentlig godkjenningsordning for renholdsbransjen. Viser også til bekreftelse fra departementet av 28.9.2011 på utsatt frist til 13.10 for høringsvar fra KS.

Høringsvar fra KS ble behandlet i KS' Rådmannsutvalg i møte 12.oktober. KS har følgende kommentarer til forslaget om offentlig godkjenningsordning i renholdsbransjen:

KS støtter treparts bransjeprogram for å fremme et seriøst og velfungerende arbeidsliv i særlig utsatte bransjer, og har støttet initiativet for at renholdsbransjen er en pilot for slikt samarbeid. Arbeidsdepartementet understreker at hensikten med forslaget til en offentlig godkjenningsordning er å ivareta flere formål; HMS, motvirke sosial dumping, useriøsitet og svart arbeid.

Innkjøp av renholdstjenester i kommunesektoren

Analyser av KOSTRA foretatt i FoU-prosjektet som KS har i gang på temaet "Sosial dumping ved anskaffelser i kommunesektoren – omfang og tiltak" viser at det innen flere tjenesteområder er en økning i kjøp av tjenester fra eksterne leverandører. Det er særlig kjøp av tjenester fra egne foretak og interkommunale virksomheter m.v. ol som har økt. Analyser viser at dette ikke gjelder renholdstjenester i særlig grad. Hovedandelen av renhold i kommunal sektor skjer således i egen regi.

For kommunesektoren som innkjøper av renholdstjenester vil en godkjenningsordning bidra til å sikre at kommuner og fylkeskommuner inngår kontrakter med virksomheter som er forhåndsvurdert, samtidig som Arbeidstilsynets tilsynsgrunnlag med godkjente renholdsvirksomheter styrkes. Den foreslåtte ordningen vil således dempe risiko for at kommunesektoren ved anskaffelser bidrar til useriøsitet innenfor den aktuelle bransje.

Balanse mellom risiko og byrdefulle tiltak

Arbeidsdepartementet legger til grunn at en ordning med forhåndsgodkjenning av aktører er nødvendig i renholdsbransjen for å ivareta HMS, hindre sosial dumping og svart arbeid. Det vurderes at en styrking av ordinært tilsyn ikke vil være tilstrekkelig. Departementet problematiserer i høringsforslaget balansen mellom risiko for useriøsitet i bransjen og innføring av relativt byrdefulle tiltak. En forhåndsgodkjenning og krav om id-kort for ansatte med en maks gyldighet på 2 år vil gi økte administrative og økonomiske konsekvenser for både offentlige myndigheter og renholdsvirksomheter som i dag driver etter lov- og regelverk.

Sanksjoner

Arbeidsdepartementet legger i sitt forslag til grunn at det skal være forbudt å anskaffe renholdstjenester fra ikke-godkjente leverandører. Det foreslås at Arbeidstilsynet skal føre tilsyn med at renholdstjenester ikke kjøpes fra ikke-godkjente virksomheter. En tjenestekjøper vil kunne få pålegg om å benytte godkjent renholdsvirksomhet, og pålegget følges opp med sanksjoner som tvangsmulkt og evt stansing.

Forholdet til EØS-regelverk

Arbeidsdepartementet legger til grunn at en offentlig godkjenningsordning er i overensstemmelse med EØS-regelverk. Det pekes samtidig i høringsnotatet på at ordningen med id-kort innen bygg- og anlegg er klaget inn for ESA av Bedriftsforbundet, og at ESA ikke har tatt stilling til om det skal åpnes formell sak mot Norge. Godkjenningsordningen for renholdsvirksomheter med krav om id-kort som en integrert del av ordningen vil være mer omfattende enn ordningen med id-kort innen bygg- og anlegg. Departementet legger til grunn at en offentlig godkjenningsordning er utredet og er i overensstemmelse med Utøendingdirektivet og Tjenestedirektivet.

Andre tiltak innen renhold

Arbeidstilsynet har de senere år styrket innsats i særlig utsatte bransjer, herunder renhold. Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter trådte i kraft 1.september i år.

Oppsummerende konklusjoner fra KS til forslaget om godkjenningsordning renholdsbedrifter

Forslag om innføring av en godkjenningsordning innen renholdsbransjen er fremmet før det er dokumentert eller evaluert effekter og konsekvenser av andre nylig igangsatte tiltak rettet mot bransjen. Renholdsbransjens egne aktørers vurdering av behov for en særtiltak, samt dokumenterte særtrekk ved bransjen, gir likevel grunnlag for særordninger som bedre sikrer helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, samt motvirker useriøse lønns- og arbeidsvilkår og svart arbeid. KS forutsetter at Arbeidsdepartementets utredninger og konklusjoner om at godkjenningsordningen slik den foreslås er i overensstemmelse med EØS-retten.


For renholdstjenester som anskaffes fra eksterne leverandører vil godkjenningsordningen gi større sikkerhet for at kommunesektoren ikke bidrar til useriøsitet. Virkeområde for ordningen vil også omfatte offentlige leverandører som selger renholdstjenester. Omfanget av dette for kommunal sektor er i dag lite.

Et offentlig register over godkjente renholdsbedrifter må være lett tilgjengelig å gi en reell sikkerhet for seriøsitet blant registrerte virksomheter. I etableringen av ordningen må det legges opp til mest mulig effektive søknads- og saksbehandlingsrutiner.

Det må vurderes hvilke sanksjoner ved anskaffelser fra ikke-godkjente virksomheter som forskriftsfestes. Stansing er en lite egnet sanksjon overfor kjøpere av renholdstjenester som er ansvarlig for sentrale velferdstjenester som eksempelvis barnehage, skole og sykehjem.

Det er invitert til møte i treparts bransjeprogram innen renhold 25.oktober. KS mener det er nødvendig at man der foretar en grundig drøfting av en godkjenningsordning, og at Arbeidsdepartementet gir en særlig utdypning av utredningene av ordningen i forhold til EØS-regelverket.

Med vennlig


Per Kristian Sundnes
Områdedirektør KS Arbeidsliv


Anne-Cathrine Hjertaas
Avdelingsdirektør Arbeidsgiverutvikling